

Zápis ze zasedání Výboru pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života (dále jako „Výbor“) konaného dne 23. února 2017

Místo a čas konání: Úřad vlády ČR, Vladislavova 4, Praha 1, suterén, 13:00 až 16:00

Přítomné členky/členové Výboru:

Jméno	Organizace
1. Hašková Hana	Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
2. Kolínská Rut	Síť pro rodinu
3. Madejová Marie	Koordinační a informační středisko pro osoby se zdravotním postižením
4. Schneider Jan	MČ Praha 4
5. Vohlídalová Marta	NKC – Gender a věda
6. Wichterlová Lada	Gender Studies

Omluvené členky/členové Výboru:

Jméno	Organizace
1. Knoblochová Helena	Europodnikatelka 21. století
2. Kňapová Kateřina	Ministerstvo práce a sociálních věcí
3. Langerová Pavlína	Moravská asociace podnikatelek a manažerek
4. Machátová Danuše	ČMKOS
5. Talpa Lukáš	Liga otevřených mužů
6. Uhl Michal	MČ Praha 2
7. Zajíčková Drahomíra	Výzkumný ústav práce a sociálních věcí
8. Žáková Olga	Open Society Fund

Hostky/hosté

1. Viktorinová Lucie	Ministerstvo práce a sociálních věcí
----------------------	--------------------------------------

Sekretariát Rady vlády pro rovnost žen a mužů (dále jako „Rada“):

Grünbergová Lenka, Zachariášová Lucia

Z celkového počtu 14 členek a členů Výboru bylo přítomno 5, resp. 6 osob s hlasovacím právem, tj. Výbor nebyl usnášeníschopný.

1. Úvod a schválení programu

R. Kolínská přivítala přítomné a představila návrh programu.

Znění programu navrženého Výborem bylo následující:

Návrh programu jednání – Výbor pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života, 23. února 2017	
1. Úvod a schválení programu	R. Kolínská
2. Problematika doktorandek a mateřské	M. Vohlídalová, diskuse
3. Prezentace projektu MPSV 22 % K ROVNOSTI	L. Viktorinová, diskuse
4. Schválení plánu práce na rok 2017	členky a členové Výboru
5. Metodika pro praktické a právní možnosti sladování pracovního a soukromého života	L. Zachariášová, diskuse
6. Různé	členky a členové Výboru

2. Problematika doktorandek a mateřské

R. Kolínská předala slovo M. Vohlídalové, která představila svou prezentaci zaměřenou na obecnou otázku rodičovské a také na otázku mateřské/rodičovské v souvislosti s doktorandkami (viz Příloha č. 1).

Vyzdvihla otázku **řetězení více rodičovských za sebou** – v případě, že se žena vrací po prvním porodu rychle na trh práce a brzy znovu otěhotní, je problém, že volba délky rodičovské je navázána na její příjem mezi dvěma porody. Neváže se na její hlavní pracovní aktivitu, kterou měla, než začala pečovat o děti. Z toho vyplývá demotivace žen pro vstup na trh práce mezi porody.

Specifické problémy: **VŠ studentky, doktorandky a začínající vědkyně a podmínky sladování ve vědě** – ženy sice tvoří většinu magisterských studentek a absolventek, podíl žen mezi výzkumníky/cemi však tvoří pouze kolem 28 % (od roku 2001) a hromadí se ve vědě na nižších pozicích.

Důvody – tlak na soutěživost, závislost institucí vědy a výzkumu na účelovém financování (granty na časově omezenou dobu), konzervativní genderová kultura, podmínky mateřství/rodičovství. Výzkumy ukazují, že problém nemožnosti sladovat je jedna z hlavních bariér, které v ČR ženám brání v postupu ve vědeckých kariérách.

Řešení – bylo by vhodné, aby se povedla legislativně upravit výjimka pro studentky a absolventky VŠ studia, aby bylo možné čerpat rodičovský příspěvek podle jejich potřeb, flexibilně.

L. Viktorinová doplnila, že v PSP ČR je novela zákona o státní sociální podpoře, která řeší právě flexibilitu rodičovské.

L. Zachariášová poděkovala za prezentaci a uvedla, že by bylo ideální k tomuto tématu vytvořit podnět pro Radu, který by směřoval ke změně konkrétní legislativy.

M. Vohlídalová souhlasila, že by mohla podnět zpracovat do příštího zasedání.

J. Schneider souhlasil, že toto je skutečně třeba řešit. Problém je, že vůbec existuje omezení v souvislosti s čerpáním dávek. Do řady opatření se doktorské studium již započítává (např. do důchodů), tak by neměl být velký problém studium zahrnout i jinam. Rozlišit musíme peněžitou pomoc v mateřství – tu nevyřešíme (to je pojistná dávka), ale flexibilní volba rodičovského příspěvku tak, aby se započítávala i příprava na budoucí povolání, by bylo vhodné legislativně ošetřit.

H. Hašková doplnila, že při tvorbě Koncepce rodinné politiky MPSV se toto téma také diskutovalo, nakonec však bylo rozhodnuto výjimku pro jednu skupinu VŠ absolventek neudělat.

J. Schneider dodal, že čerpání rodičovské po dobu dvou let by bylo vhodné umožnit již pro studující v řádných termínech.

R. Kolínská shrnula, že M. Vohlídalová ve spolupráci s L. Viktorinovou připraví návrh podnětu pro Radu. (K připomínkám se přihlásila R. Kolínská a J. Schneider.)

3. Prezentace projektu MPSV 22 % K ROVNOSTI

R. Kolínská otevřela další bod programu a předala slovo L. Viktorinové, která představila svou prezentaci projektu MPSV 22 % K ROVNOSTI. L. Viktorinová uvedla, že ambicí projektu je během jeho trvání snížit hodnotu gender pay gap v ČR. Projekt má trvat pět let, aby byla možnost vidět systémovou změnu. V projektu se plánuje 11 klíčových aktivit, pracuje se na analýzách, studii dobré praxe, průzkumu veřejného mínění, spolupráci s odpovědnými institucemi (pro které se zpracovává metodika pro kontrolu rovného odměňování). Další aktivitou je implementace auditního nástroje LOGIB, dále mzdová a platová kalkulačka a také manuál pro vyjednávání o mzdě/platu – nástroj pro zvýšení transparentnosti odměňování. Důležité je vzdělávání v této oblasti a osvětové akce (blíže viz příloha č. 2).

R. Kolínská poděkovala za prezentaci a vyzvala k dotazům.

J. Schneider uvedl, že hodnota 22 % odpovídá tomu, v jakém stavu je v ČR rodinná politika a systém péče o děti. Domnívá se, že není na místě někomu něco striktně nařizovat (např. provádění genderových auditů). Základ je srovnání podmínek, nikoliv zatěžování zaměstnavatelů.

L. Viktorinová odpověděla, že MPSV má různé aktivity, které řeší i větší možnosti sladování pracovního a rodinného života (dětské skupiny, mikrojesle). Ví se, že rodinná politika a systém péče o děti je problém, ale není to jediná příčina tak vysoké hodnoty gender pay gap. V ČR jako v jedné z mála zemí, kde je gender pay gap dlouhodobě sledován, neklesá.

L. Wichterlová uvedla, že platová nerovnost je komplexní problém. Projekt 22 % K ROVNOSTI považuje za smysluplný. O tématu se musí mluvit. Školky a jesle ke snížení gender pay gap stačit nebudou.

L. Zachariášová poděkovala za prezentaci. Domnívá se, že LOGIB bude hodně dobrý nástroj. Gender pay gap je téma, o kterém se příliš nemluví. Důvodem je diskriminace, která způsobuje rozdíl. Bylo by vhodné Výboru pravidelně prezentovat výraznější výstupy projektu 22 % K ROVNOSTI. Výbor by pak mohl v určitých fázích podpořit některá dílčí opatření.

4. Metodika pro praktické a právní možnosti sladování pracovního a soukromého života

R. Kolínská předala slovo L. Zachariášové.

L. Zachariášová shrnula projekt *Domácí násilí a genderově podmíněné násilí / Uplatňování hlediska rovných příležitostí žen a mužů a podpora sladování pracovního a soukromého života* (dále jako „Projekt CZ13“) financovaný z Norských fondů, který Odbor realizuje. V rámci části Projektu CZ13 zaměřené na sladování pracovního a soukromého života byla vytvořena metodika pro sladování pracovního a soukromého života, a to ve spolupráci s Gender Studies. V souvislosti s touto metodikou bylo uspořádáno 11 seminářů v 11 krajských městech, na kterých zástupkyně ÚV ČR a Gender Studies s přítomnými řešily podmínky sladování pracovního a soukromého života, problémy, či komplikace, se kterými se na denní bázi setkávají. Metodika primárně míří na úřady veřejné správy, ale měla by být přenositelná i pro ostatní zaměstnavatele (blíže viz příloha č. 3).

Dále stručně představila kampaň „To je rovnost!“, která byla také v rámci Projektu CZ13 spuštěna (TV spoty, webová stránka, Facebooková stránka, Twitter, propagační předměty). V této fázi je kampaň zaměřena primárně na témata domácího a genderově podmíněného násilí a sladování pracovního a soukromého života. Mělo by se však postupně v kampani pokračovat a zabývat se i dalšími tématy z oblasti rovnosti žen a mužů.

R. Kolínská poděkovala za prezentaci a vyzvala přítomné k dotazům.

L. Viktorinová se dotázala, jestli má Výbor informaci *Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů*, který realizuje MPSV (tento projekt byl zahájen 1.1.2017).

L. Wichterlová navrhla, aby na příští jednání Výboru přišla zástupkyně/ce MPSV a tento projekt blíže představil/a, s čímž ostatní souhlasili.

R. Kolínská se L. Zachariášové dotázala, jestli je možné porovnat praxi v krajích, a který z nich je v této oblasti progresivní.

L. Zachariášová odpověděla, že kraj Vysočina byl specifický – dlouhodobě je lídrem v oblasti rovnosti žen a mužů. Ale na semináři bylo specifické složení participujících a vyplynulo, že v kraji jsou nízké příjmy, a lidé si proto nemohou dovolit pracovat na poloviční úvazky. Což je fenomén, který je třeba zohledňovat.

H. Hašková dodala, že platy jsou velmi důležité téma. A bylo by také na místě se zaměřit specificky na otázku platů v pečovatelské sféře.

L. Zachariášová dodala, že v plánu práce Výboru je dlouhodobě téma péče. Sladování pracovního a soukromého života u osob, které pracují v pečovatelských profesích, je jednou z možností, jak téma uchopit. Bylo by jistě přínosné otevřít diskusi (např. formou semináře) přímo s osobami, které pracují v pečovatelské sféře.

J. Schneider podpořil návrh na uspořádání semináře, a to také s přizváním Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR.

Na uspořádání tohoto semináře se shodli všichni přítomní.

5. Plán práce

R. Kolínská otevřela téma plánu práce. Shrнула jeho navrženou podobu.

Dále proběhla hromadná diskuse navržených bodů, při které byl zestručněn a zfinalizován návrh plánu práce Výboru na rok 2017. Bylo domluveno, že prioritními tématy by v roce 2017 mělo být společenské a finanční ocenění péče a pečujících profesí a prekérní práce a rodičovská.

L. Viktorinová byla během diskuse jednotlivých bodů programu požádána, aby zjistila, zda by v projektu 22 % K ROVNOSTI byl prostor pro monitoring dvou oblastí navrhovaných D. Zajíčkovou, a to otázka provozní doby školek (která často nevyhovuje atypickým formám zaměstnávání,

rodičům pracujícím ve směnném provozu atp.) a otázka zajištění péče o děti během školních prázdnin (možnosti a zdroje financování).

H. Hašková během diskuse jednotlivých bodů programu zopakovala, že v určité fázi je připravená napsat podnět pro zapojení mužů do péče.

Při diskusi možného semináře vedle tématu sladování osob pracujících v pečovatelských profesích vyplynulo také téma přijímání dvouletých dětí do školek.

6. Různé

L. Zachariášová upozornila, že pokud by členky/ové Výboru měly/i již v této fázi návrhy úkolů do Aktualizovaných opatření Priorit a postupů vlády ČR při prosazování rovnosti žen a mužů na rok 2017, mají je zaslat sekretariátu Rady.

R. Kolínská a závěr uvedla, že Síť pro rodinu slaví letos výročí. Byla proto zahájena kampaň s názvem Rodina nemusí do prčic. Na podzim bude je plánována velká konference/symposion. Poděkovala přítomným za jejich účast a ukončila jednání Výboru.

Shrnutí úkolů pro sekretariát Rady a členky a členy Výboru:

1. Vytvořit podnět k otázce mateřské/rodičovské u VŠ studentek, doktorandek a začínajících vědkyň.

Zodpovídá: M. Vohlídalová, L. Viktorinová (K připomínce se přihlásila R. Kolínská a J. Schneider.)

Termín: do příštího jednání Výboru

2. Na další jednání Výboru pozvat zástupkyni/ce MPSV a požádat o prezentaci projektu Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů.

Zodpovídá: sekretariát Rady

Termín: do příštího jednání Výboru

3. Uspořádání semináře na téma práce v pečovatelské sféře a sladování pracovního a rodinného života, za účasti Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR.

Zodpovídá: sekretariát Rady a členky a členové Výboru

4. Zjistit, zda by v projektu 22 % K ROVNOSTI byl prostor pro monitoring provozní doby školek a zajištění péče o děti během školních prázdnin.

Zodpovídá: L. Viktorinová

V Praze dne 14. března 2016

Zapsala: Lenka Grünbergová

Schválila: Rut Kolínská, předsedkyně Výboru